

GEURONDERZOEK

Team Metingen en Onderzoek

Onderwerp

Vierschaarstraat Oud Gastel, woningbouwplan en geur veehouderij

Aan

Gemeente Halderberge
t.a.v. mevrouw J. van Nispen

Kopie aan

Mevrouw C. de Rooij

Datum

28 maart 2014

Van

J. Verswijveren

Telefoon

013 – 2060 365

Internet

www.omwb.nl

E-mail

info@omwb.nl

Zaaknummer

14020512

1. Inleiding

Er is een plan van de familie De Rooij om aan de westzijde van de Vierschaarstraat te Oud Gastel een woning te bouwen. Bij de ontwikkeling wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van de veehouderij in de omgeving van het perceel. De situatietekening is ter oriëntatie overgenomen in bijlage 1 van dit rapport.

Om de geursituatie te verduidelijken, heeft de gemeente de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) opdracht gegeven tot het uitvoeren van een geuronderzoek.

Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van het verspreidingsmodel V-Stacks Gebied, versie 2010.1, dat is de meest recente versie van dat model.

In de volgende hoofdstukken zal de aanpak en uitvoering van het geuronderzoek worden geschetst wat zal uitmonden in beschouwingen van het bovenstaande. In de bijlagen zijn figuren en andere data opgenomen die de werkwijze en conclusie onderbouwen.

2. Situatie

De beoogde woningbouwlocatie is gelegen aan de westzijde van de Vierschaarstraat te Oud Gastel. Aan de overkant, aan de oostzijde van de straat, op het adres Vierschaarstraat 30, bevindt zich de veehouderij van Van de Riet. Op de tekening in bijlage 1 is de situatie weergegeven.

3. Toetsingskader

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt voor de beoordeling van aanvragen om vergunning in het kader van de Wet milieubeheer sinds 1 januari 2007 het toetsingskader voor de geurhinder vanuit veehouderijen. De Wgv stelt normen aan de geurbelasting van veehouderijen op geurgevoelige objecten en stelt minimale afstanden vast van veehouderijen tot geurgevoelige objecten. Om te beoordelen of er sprake is van een goed woon- en verblijfsklimaat wordt bij een ruimtelijke ordeningstoets voor de omgekeerde werking eveneens de Wet geurhinder en veehouderij toegepast.

Geurbelasting

Met behulp van de rekenmodellen 'V-Stacks Vergunning' of 'V-Stacks Gebied' kan de geurbelasting vanuit dierenverblijven op geurgevoelige objecten (bijvoorbeeld woningen) worden berekend. De geurbelasting is afkomstig van dieren waarvoor in de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv) een omrekeningsfactor is vastgesteld (bijvoorbeeld varkens, vleesvee, pluimvee, schapen en geiten). De geurbelasting wordt uitgedrukt in odour units per kubieke meter lucht (OU_E/m^3). De maximaal toegestane geurbelasting van veehouderijen op geurgevoelige objecten is afhankelijk van de ligging (concentratiegebied of niet-concentratiegebied en binnen of buiten de bebouwde kom). De standaard normen uit de Wgv zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Geurnormen	Binnen bebouwde kom	Buiten bebouwde kom
Concentratiegebied	3 OU_E/m^3	14 OU_E/m^3
Niet-concentratiegebied	2 OU_E/m^3	8 OU_E/m^3

De gemeente Halderberge ligt niet in een concentratiegebied. Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom. Ter plaatse van een geurgevoelig object buiten de bebouwde kom geldt een norm van 8 OU_E/m^3 .

Bij het beoordelen van aanvragen om milieuvergunning is voor het bepalen van de geurbelasting het gebruik van het verspreidingsmodel V-Stacks Vergunning voorgeschreven. Hiermee kan op vooraf ingegeven punten de geurbelasting worden berekend. Voor een goed beeld van de geurbelasting in de omgeving is het handig om geurcontouren te kunnen berekenen en tekenen. Dit kan met het verspreidingsmodel V-Stacks Gebied.

Afstanden

Naast geurnormen houdt de Wgv ook rekening met (vaste) afstanden van veehouderijen tot geurgevoelige objecten. Bij deze afstanden gaat het om dieren waarvoor in de Rgv geen omrekeningsfactoren zijn vastgesteld (bijvoorbeeld melkrundvee en paarden). De minimaal aan te houden afstand

bedraagt 50 meter tot een geurgevoelig object buiten de bebouwde kom en 100 meter tot een geurgevoelig object binnen de bebouwde kom. Deze afstanden gelden ongeacht het aantal dieren dat er gehouden wordt.

Geurgevoelig object

Een geurgevoelig object is in de Wgv gedefinieerd als:

gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt.

Volgens deze definitie kan alleen een gebouw een geurgevoelig object zijn.

In ieder geval is een woning een geurgevoelig object als die positief bestemd is, geschikt is om te wonen en daarvoor feitelijk ook wordt gebruikt. Ook een woning die behoort bij een andere veehouderij is een geurgevoelig object (waarvoor overigens alleen een afstandseis en geen geurnorm geldt).

Voorgrondbelasting en achtergrondbelasting

De normen op grond van de Wgv gelden voor de geurbelasting van een individuele veehouderij. De (hoogste) geurbelasting van een individuele veehouderij op een geurgevoelig object wordt ook wel 'voorgrondbelasting' genoemd. De geurbelasting van alle veehouderijen samen op enige locatie wordt 'achtergrondbelasting' genoemd. Dit is vergelijkbaar met het begrip cumulatieve stankhinder uit de 'stankrichtlijnen'. De Wgv kent geen normen voor de achtergrondbelasting of de mogelijkheid dergelijke normen te stellen. De achtergrondbelasting die optreedt of op kan treden is dan ook een indirect gevolg van de aanwezige veehouderijen en de individuele geurbelastingen van die veehouderijen in de vergunde situatie. [In bijlage 2](#) staat een overzicht van de omliggende bedrijven op basis van het bestemmingsplan Buitengebied. Gelet hierop is er maar 1 intensieve veehouderij in de omgeving van het bouwplan, te weten Vierschaarstraat 30 van familie vd Riet. Het bepalen van de achtergrondbelasting is niet nodig.

Bebouwde kom

Het begrip 'bebouwde kom' is in de Wgv niet gedefinieerd en evenmin in de Wet op de Ruimtelijke Ordening (Wro). In de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel van de Wgv is aangegeven dat de grens van de bebouwde kom niet wordt bepaald door de Wegenverkeerswetgeving, maar evenals in de ruimtelijke ordening door de aard van de omgeving. Binnen een bebouwde kom is de op korte afstand van elkaar gelegen bebouwing geconcentreerd tot een samenhangende structuur. Als bebouwde kom wordt beschouwd: het gebied dat door aaneengesloten bebouwing overwegend een woon- en verblijffunctie heeft en waarin (dus) veel mensen per oppervlakte-eenheid daadwerkelijk wonen of verblijven. InfoMil concludeert in haar handleiding behorend bij de Wgv dat het voor de hand ligt om voor de grenzen van de bebouwde kom aan te sluiten bij wat in de ruimtelijke ordening (het plaatselijke bestemmingsplan) daaronder wordt verstaan. Voor woningen

wordt uitgegaan van een bebouwde kom, als deze in een woonwijk of woongebied zijn gelegen, waarbij de erven aan meerdere zijden aan elkaar aansluiten.

Beoordeling van ruimtelijke plannen

Bij het beoordelen van ruimtelijke plannen moet een toets op de 'omgekeerde werking' van de Wgv worden uitgevoerd. Dit staat beschreven in de Handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij. Bij de omgekeerde werking worden de geurcontouren van omliggende veehouderijen in beeld gebracht. De geurgevoelige objecten van een nieuwbouwplan moeten buiten de (wettelijk geldende) geurcontouren van de omliggende veehouderijen liggen, om niet blootgesteld te worden aan te veel geurhinder. Bij veehouderijen waarvoor vaste afstanden gelden moeten de geurgevoelige objecten buiten de (wettelijk geldende) minimale afstand plaatsvinden.

Bij het beoordelen van het plan spelen standaard de volgende onderzoeksvragen:

1. Is ter plaatse van het geurgevoelige object in kwestie een goed woon- en verblijfsklimaat gegarandeerd?
2. Worden de veehouderijen (onevenredig) in hun belangen (uitbreidingsmogelijkheden) geschaad?

Uit jurisprudentie¹ blijkt dat voor de aan te houden afstanden en geurcontouren in principe moet worden uitgegaan van de randen van het bouwblok. De rand van het bouwblok wordt aangehouden omdat de veehouderij in principe het recht heeft om overal binnen zijn bouwblok te bouwen. Alleen in het geval dat sprake is van een overbelaste situatie, kan hiervan (in de betreffende windrichting) worden afgeweken. Van een overbelaste situatie is sprake als in de vergunde situatie niet wordt voldaan aan de geurnorm of vaste afstand. Omdat de veehouderij in de betreffende richting (omdat de norm of afstandseis al wordt overschreden) niet kan uitbreiden, kan de veehouderij in die richting zijn bouwblok niet meer anders gebruiken dan in de vergunde situatie (wat betreft stallen en emissiepunten). In dat geval kan dus voor het bepalen van de afstandscontouren en geurcontouren worden uitgegaan van de ligging van de vergunde stallen en emissiepunten.

4. Geurcontouren en vaste afstanden

Worst case situatie

De geurcontouren brengen wij in beeld met behulp van het rekenmodel V-Stacks Gebied. Hierbij hanteren wij een worst-case benadering. Dat betekent dat wij alle geuremissie op het hoekpunt van het bouwblok, dat het dichtst bij het nieuwbouwplan ligt, projecteren. Alleen in het geval dat sprake zou

¹ Zie 'Bouwen in stankcirkels' op www.infomil.nl.

zijn van een overbelaste situatie, kan hiervan (in de betreffende windrichting) worden afgeweken. De hoeken van het bouwblok worden aangehouden omdat de veehouderij in principe het recht heeft om overal binnen zijn bouwblok te bouwen.

Van de veehouderij Vierschaarstraat 30 is in detail het vergund recht (aantal en soort dieren) en vervolgens de Rgv-geuremissiefactoren vastgesteld en daarmee de totale geuremissie. Aan de hand hiervan is een inputfile aangemaakt, alsmede een file met de ligging van een geurgevoelige object in de omgeving – dit zoals het programma V-Stacks-Gebied vereist. De invoergegevens zijn vermeld in bijlage 3.

Voor de stal- en schoorsteenhoogte, schoorsteenbinnendiameter en uittreesnelheid zijn realistische waarden ingevoerd. Als rekennauwkeurigheid is 25% aangehouden. Hiermee is een marge van 5% ingebouwd om zo goed mogelijk overeen te komen met een eventueel uit te voeren berekening met V-Stacks Vergunning (vanuit het standpunt van de veehouder). Verder is de ruwheid waarmee is gerekend in de verspreidingsberekeningen door het programma zelf berekend.

Het resultaat van de worst case berekening is een contour van 8 OUE/m³, die is weergegeven in bijlage 4. Op die kaart zijn tevens twee vaste afstandcirkels weergegeven. Deze worden toegelicht onder 'reële benadering'.

De geurcontour van de veehouderij in de worst-case situatie (vanaf het hoekpunt van het bouwblok) ligt over het perceel waar de initiatiefnemer een woning wil bouwen. Omdat ter plaatse van dit bouwplan niet wordt voldaan aan de geurnorm uit de Wgv is geen goed woon- en verblijfsklimaat gegarandeerd voor het realiseren van nieuwbouw van geurgevoelige objecten. Op basis van deze uitgangspunten zou op de beoogde locatie geen nieuwe bestemming voor het realiseren van de aangegeven woning kunnen worden vastgesteld.

Reële benadering

De geurcontouren worden veroorzaakt door het houden van vleesstieren, vleesstierkalveren en schapen. Deze dieren worden gehouden in stallen die natuurlijk worden geventileerd. In dat geval geldt als emissiepunt het middelpunt van de stal. Zelfs als een stal voor het houden van alle dieren op de maatgevende hoek van het bouwblok wordt gerealiseerd, moet deze stal bepaalde afmetingen hebben om de dieren te kunnen huisvesten. Voor het houden van het vleesrundvee en de schapen is in de vergunde situatie voorzien in stalruimten met een totaal oppervlakte van minimaal 650 m². Een stal waarin al deze vergunde dieren zouden kunnen worden gehouden moet dan ongeveer 25 bij 25 meter zijn (uitgaande van een vierkante stal; hetgeen voor de berekening niet uit zal maken). Het emissiepunt kan dus worden gelegd op het middelpunt van deze fictieve stal in plaats van op de hoek van het bouwblok.

Voorgaande geeft een beperkte verschuiving van de contour (met 17,5 meter). Verder geldt echter nog als randvoorwaarde voor een nieuwe stal dat ter plaatse van de bestaande woningen aan de Vierschaarstraat 2 en 28B moet worden voldaan aan de geurnorm. Hiervoor is een verdere verschuiving van het emissiepunt nodig. In bijlage 5 is de geurcontour weergegeven van de situatie waarbij ter plaatse van de bestaande woningen juist aan de geurnorm wordt voldaan. Omdat bij de woning aan de Vierschaarstraat 2 altijd zeker moet worden voldaan aan de geurnorm, kan worden uitgegaan van deze geurcontour voor de beoordeling van het woon- en leefklimaat ter plaatse van het nieuwbouwplan. Een nieuwe woning zal buiten die geurcontour moeten liggen.

Over de aan te houden vaste afstand van 50 meter kan het volgende worden gesteld. Deze geldt vanaf het geurgevoelig object tot het dichtstbijzijnde emissiepunt. Indien wordt uitgegaan van de zuidwestelijke hoek van het agrarische bouwblok, geldt de in blauw weergegeven cirkel.

Er zal echter rekening moeten worden gehouden met de aanwezige woning Vierschaarstraat 28B. Vanaf die bestaande woning is een afstand van 50 meter uitgezet naar de zuidwestrand van het agrarische bouwblok van de veehouderij. Vanuit het aldus verkregen punt is een cirkel met een straal van 50 meter getekend: de in rood weergegeven cirkel. Een nieuwe woning zal buiten die cirkel moeten liggen.

Het resultaat van de 'reële benadering' is weergegeven in bijlage 5.

6. Conclusie

Indien een woning wordt gebouwd buiten de contouren, die zijn weergegeven in bijlage 5, is ter plaatse van het geurgevoelige object in kwestie een goed woon- en verblijfsklimaat gegarandeerd en wordt de veehouderij niet (onevenredig) in zijn belangen geschaad.

Tilburg, 28 maart 2014

Ondertekening

J. Verswijveren

Goedgekeurd door

T. Visser

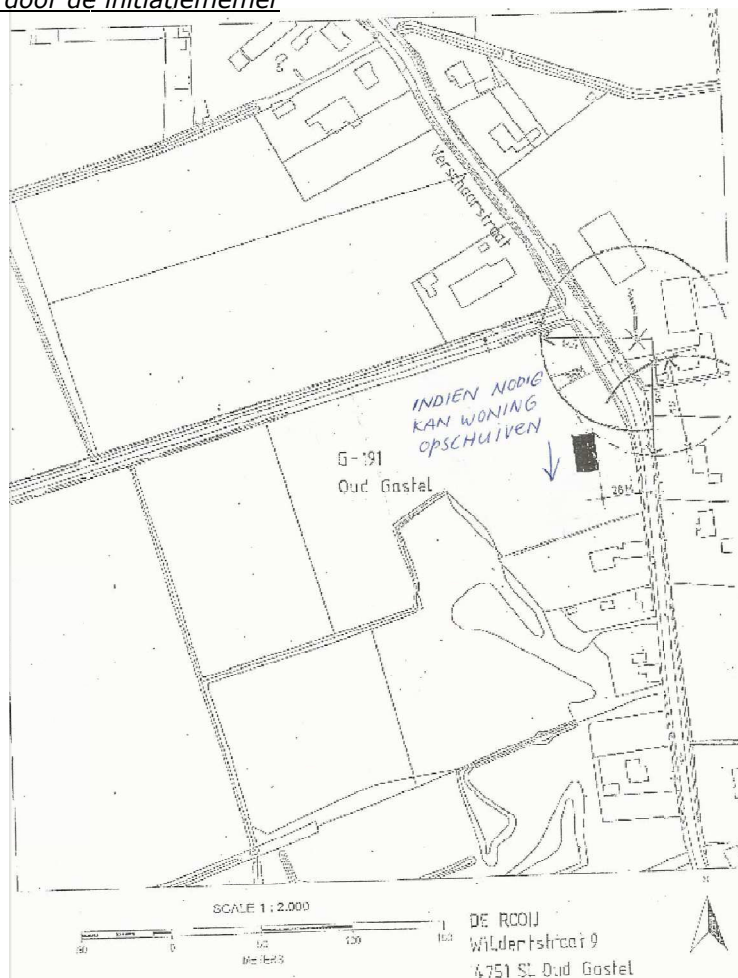
Bijlagen: 5

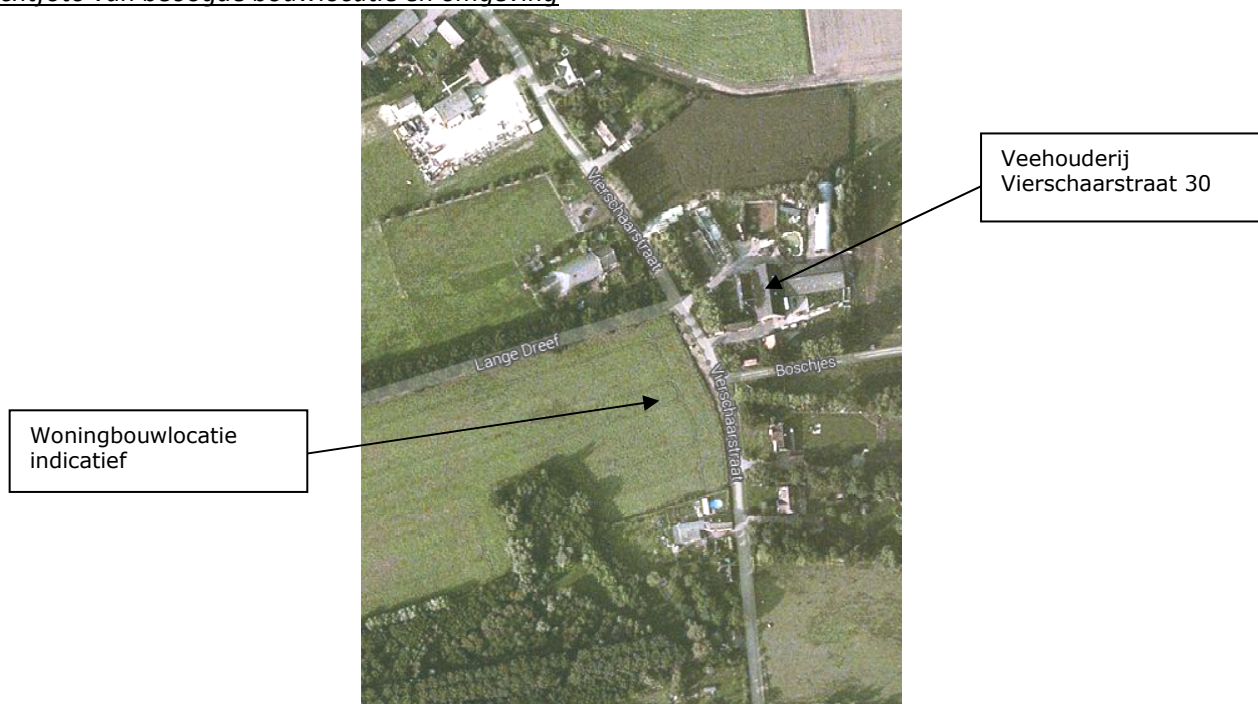
Bijlage 1

Behorend bij rapport Vierschaarstraat Oud Gastel, woningbouwplan en geur veehouderij

Situatieschets, geleverd door de initiatiefnemer

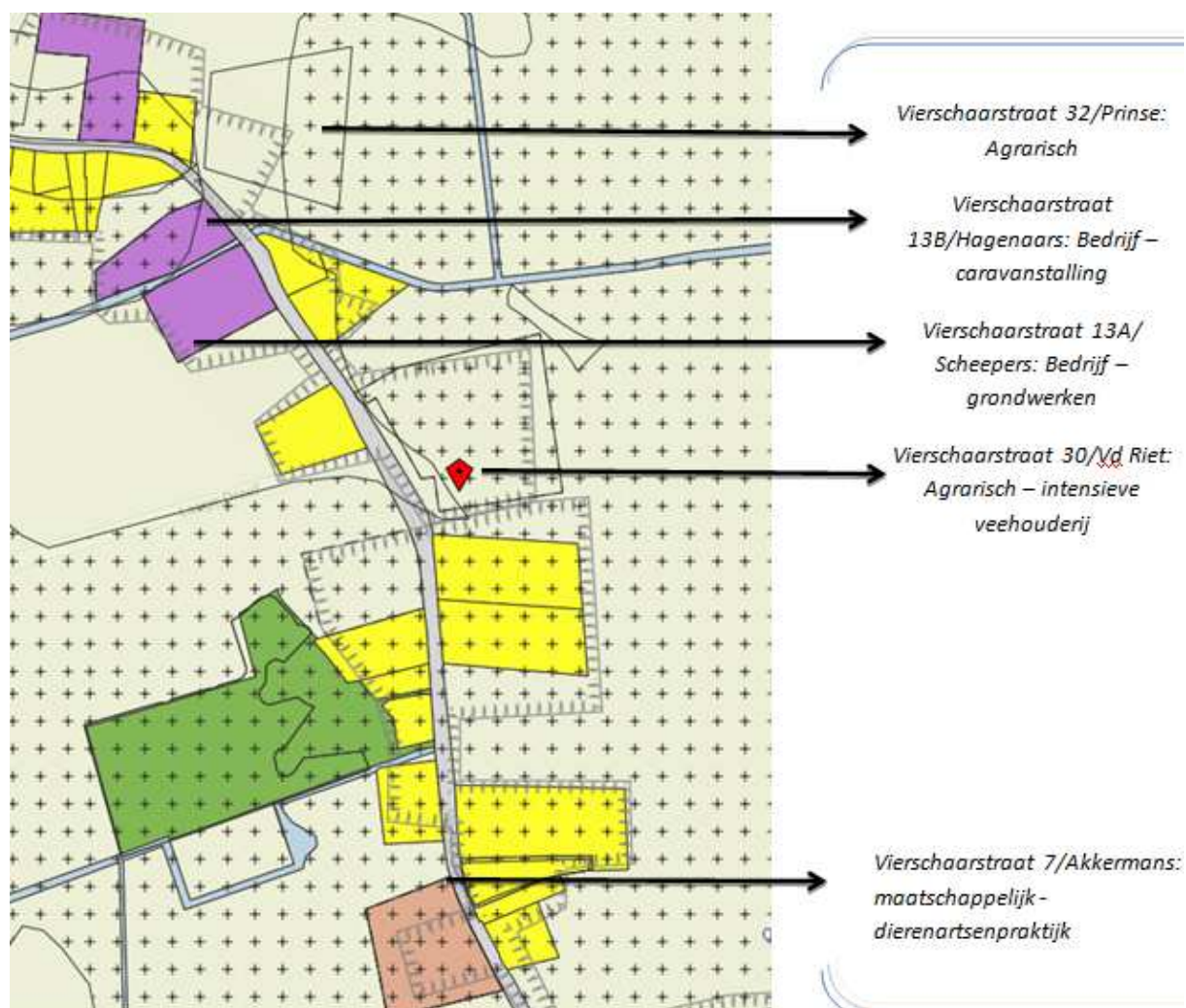
Luchtfoto van beoogde bouwlocatie en omgeving

Bijlage 2

Behorend bij rapport Vierschaarstraat Oud Gastel, woningbouwplan en geur veehouderij

Bedrijven in de omgeving van Vierschaarstraat 30 Oud Gastel

Bijlage 3

Behorend bij rapport Vierschaarstraat Oud Gastel, woningbouwplan en geur veehouderij

Uitgangspunten en invoergegevens geurverspreidingsberekening

Veehouderij volgens vergunning

Stal	Diersoort (Rav oktober 2011 en Rgv oktober 2011)	Omrekenfactor		Vergunningssituatie		
		ou _E / dier / sec	kg NH ₃ / dier/jaar	aantal	ou _E / sec	kg NH ₃ / jaar
1	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar, overige huis- vestingssystemen, met beweiden (A 1.100.1)	0	9.5	60	0.0	570.0
2	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar (A 3)	0	3.9	45	0.0	175.5
2	Vleeskalveren tot circa 8 maanden, overige huis- vestingssystemen (A 4.100)	35.6	2.5	45	1,602.0	112.5
2	Vleesstieren en overig vleesvee van 8 tot 24 maanden (roodvleespro- ductie) (A 6)	35.6	7.2	45	1,602.0	324.0
3	Schapen ouder dan 1 jaar, incl. lammeren tot 45 kg (B 1)	7.8	0.7	130	1,014.0	91.0
4	Vleesstieren en overig vleesvee van 8 tot 24 maanden (roodvleespro- ductie) (A 6)	35.6	7.2	100	3,560.0	720.0
	Totaal				7,778.0	1,993.0

V-Stacks Gebied

SG21 - Gebied wijzigen

Naam:

Meteo Station:

Perc Rekenuren: %

Maximale afstand tussen receptorpunt en bron: m

25

Gebied

Raster Breedte Y: m

Aantal Gridpunten:

Rasterpunt Linksonder:

Raster X: m

Raster Y: m

Raster Lengte X: m

Aantal Gridpunten:

☐ Gebruik kaart (optioneel)

Bron File Naam:

Receptor File Naam:

Uitvoer Directory:

☐ Eigen ruwheid

Berekende ruwheid: m

Bron File

vierschaarstraat bron worstcase II.dat - Kladblok							
Bestand Bewerken Opmaak Beeld Help							
Bronbestand							
IDNR	X_Coord	Y_Coord	EP-hoogte	GemGebH	EP-Bindaim	EP-uittree	E-verg
1001	091843	400561	1.5	6	0.5	0.4	7778

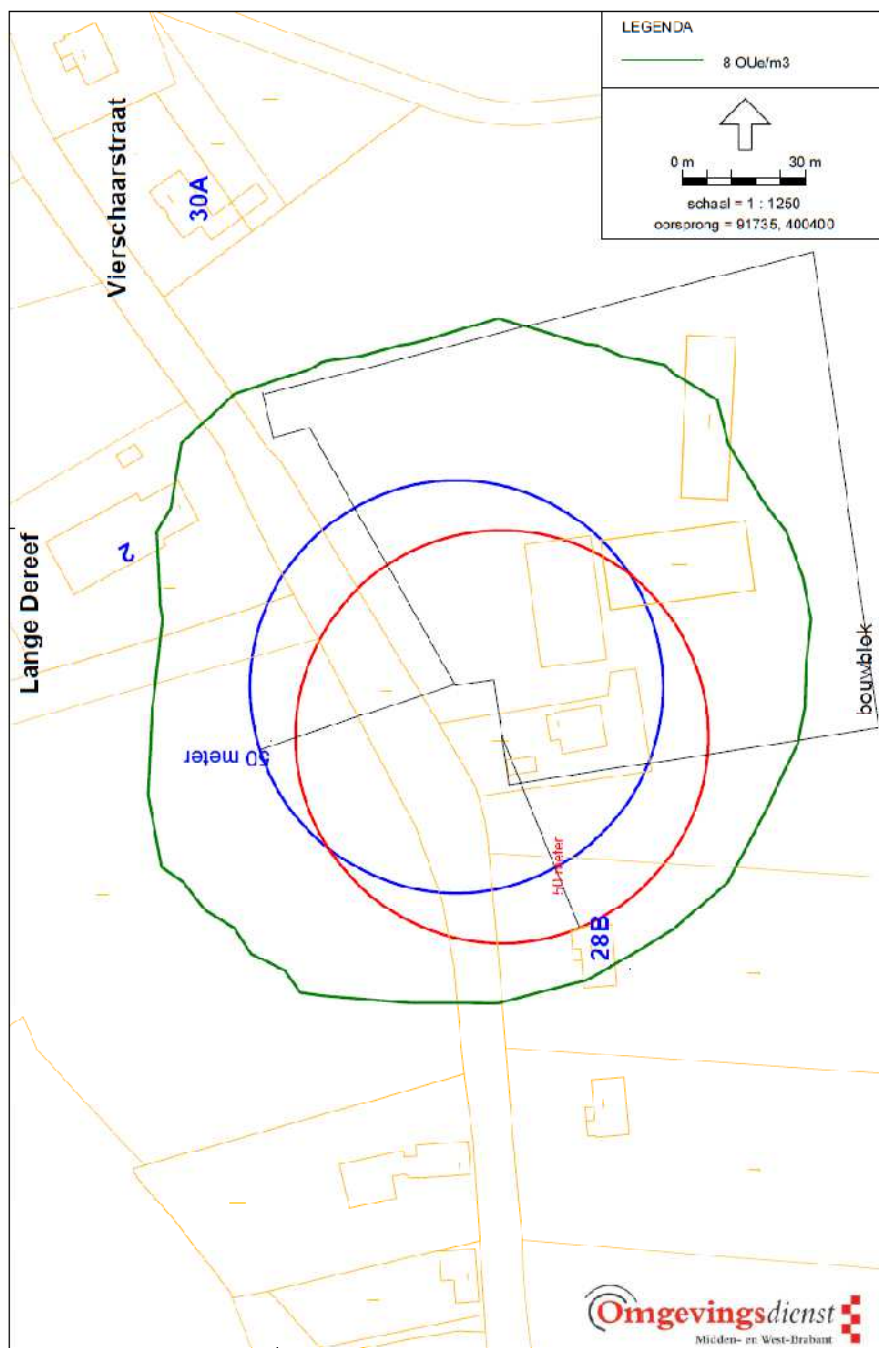
Receptor File

vierschaarstraat receptoren.dat - Kladblok			
Bestand Bewerken Opmaak Beeld Help			
IDNR	X-COOR	Y-COOR	Norm-OU
1	091873	400503	8

Bijlage 4

Behorend bij rapport Vierschaarstraat Oud Gastel, woningbouwplan en geur veehouderij

Resultaat geurverspreidingsberekening 'worst case'

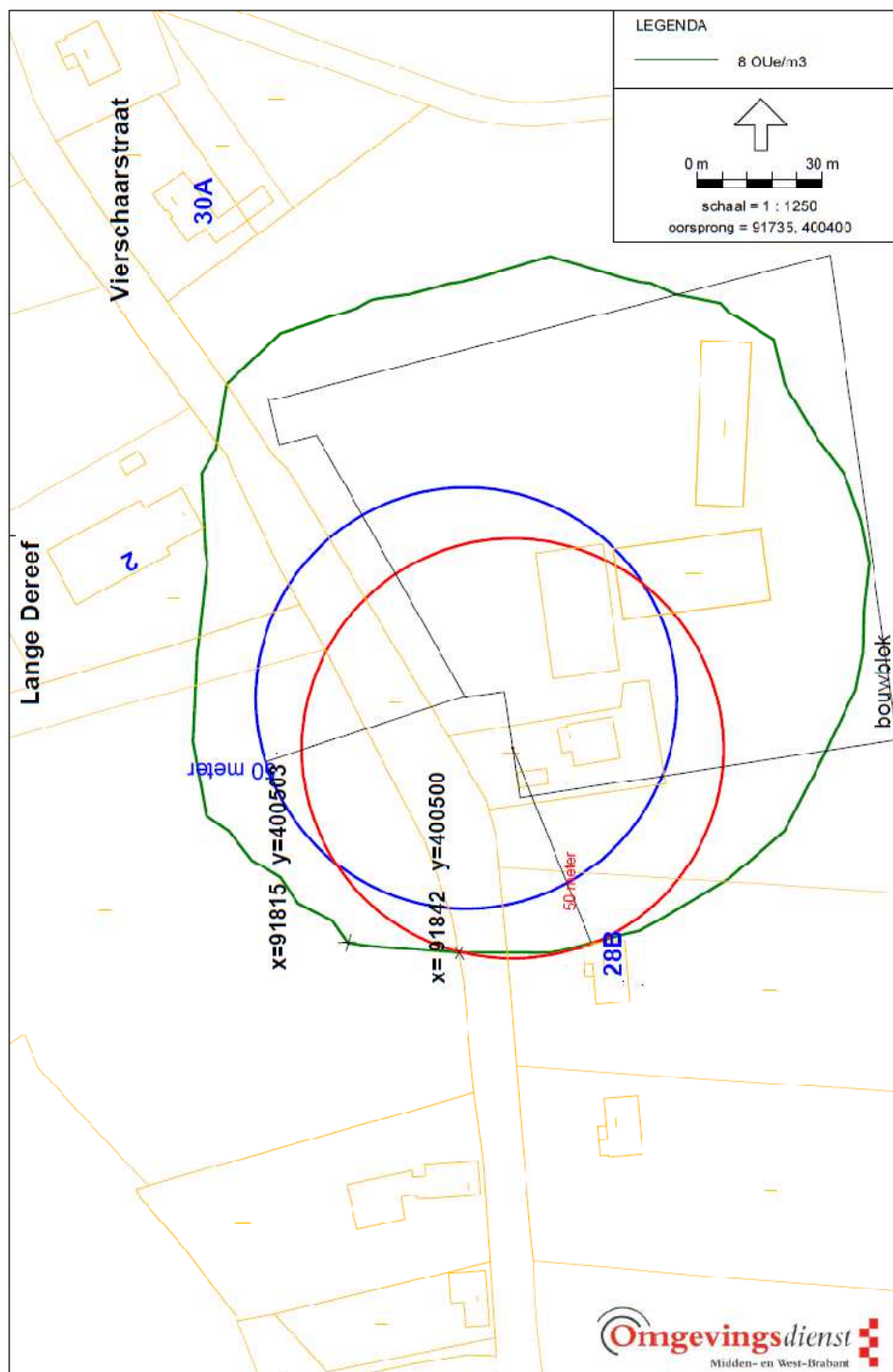
Geurberekening Vierschaarstraat Halderberge
Getekend: mk

27-3-2014

Bijlage 5

Behorend bij rapport Vierschaarstraat Oud Gastel, woningbouwplan en geur veehouderij

Resultaat geurverspreidingsberekening 'reële benadering'

Geurberekening Vierschaarstraat Halderberge
Getekend: mtc

27-3-2014